

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE
ZNANOSTI
AKADEMSKA GODINA 2015./2016.

VALENTINA IVAŠČANIN
**RAZVOJ GRADSKJE KNJIŽNICE „MATO LOVRAK“
GRUBIŠNO POLJE**
ZAVRŠNI RAD

Mentorica: Dr. sc. Ivana Hebrang Grgić, doc.

ZAGREB, 2016.

SADRŽAJ

UVOD.....	2
1. NARODNA KNJIŽNICA	3
2. NASTANAK NARODNIH KNJIŽNICA	5
3. GRUBIŠNO POLJE	7
4. DRUŠTVO „ČITAONICA“ U GRUBIŠNOM POLJU	9
5. GRAĐANSKA ČITAONA U GRUBIŠNOM POLJU	11
6. HRVATSKA ČITAONICA U GRUBIŠNOM POLJU	14
7. GRADSKA KNJIŽNICA „MATO LOVRAK“	19
7.1. Prošlost	19
7.2. Sadašnjost	19
7.3. Knjižnični fond i korisnici	20
7.3.1. Knjižna građa	20
7.3.2. AV građa.....	21
7.3.3. Korisnici	22
7.4. Odjeli Gradske knjižnice „Mato Lovrak“	23
7.4.1. Odjel za odrasle.....	23
7.4.2. Dječji odjel.....	24
7.4.3. Studijski odjel s čitaonicom.....	25
7.4.4. Zavičajna zbirka	26
7.4.5. Područna knjižnica u Velikom Grđevcu.....	27
ZAKLJUČAK	29
LITERATURA.....	30
Popis slika	32
Prilozi.....	33
Sažetak.....	37
Summary.....	37
Biografija	38

UVOD

Narodne knjižnice postoje i djeluju u cijelom svijetu, javljaju se u raznim kulturama i na različitim stupnjevima razvoja. Prema Portalu za narodne knjižnice danas u Republici Hrvatskoj djeluje 225 narodnih knjižnica¹, jedna takva knjižnica nalazi se i u gradu Grubišno Polje, a o njoj će biti rečeno nešto više u ovom radu.

Rad sadrži neke osnovne podatke o knjižnicama, prvenstveno o narodnim knjižnicama. Na početku rada bit će riječ o samoj definiciji te svrsi i upravljanju narodnih knjižnica. Nadalje, rad donosi i kratki razvoj i nastanak narodnih knjižnica, te kratku povijest grada Grubišnoga Polja. Tema rada je Razvoj gradske knjižnice „Mato Lovrak“ pa rad donosi njene same početke od osnutka prve čitaonice 1881. Bit će riječ o povijesnom razvoju nekoliko čitaonica koje su postojale i djelovale u Grubišnom Polju. Naposljetku, rad sadrži osnovne informacije o postojanju i radu sadašnje Gradske knjižnice „Mato Lovrak“.

¹ Adresar narodnih knjižnica. // Portal za narodne knjižnice. Dostupno na : <http://www.knjiznica.hr/mods/adresar/> (12.9.2016.).

1. NARODNA KNJIŽNICA

U Hrvatskoj se Zakonom o knjižnicama određuje knjižnična djelatnost, uvjeti i način njezina obavljanja, ustrojstvo i način rada knjižnica, knjižnična građa, te pravni položaj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.² Prema UNESCO-voj klasifikaciji podjele knjižnica, koja se zasniva na kriteriju građe i kriteriju otvorenosti, razlikujemo nekoliko vrsta knjižnica: nacionalne, narodne, školske, sveučilišne, visokoškolske, općeznanstvene te specijalne.³ Pojedine knjižnice prema potrebi mogu obavljati poslove i zadatke više vrsta knjižnica, kao što u Hrvatskoj, primjerice, djeluje Nacionalna i sveučilišna knjižnica.

U Zakonu stoji da su narodne knjižnice kao javne ustanove, općine i gradovi dužni osnovati, ukoliko djelatnost narodne knjižnice ne obavlja ni jedna druga knjižnica, bilo sveučilišna ili općeznanstvena.

Narodna knjižnica je javna ustanova koju osniva, podržava i financira određena zajednica putem lokalne, regionalne ili nacionalne vlasti. Ona podupire pismenost i čitanje kod djece i mladih, pruža informacije važne za svakodnevni život, podupire školovanje te omogućuje cjeloživotno učenje i usavršavanje. Zbirke i usluge narodne knjižnice namijenjene su svim članovima zajednice bez obzira na rasu, spol, dob, nacionalnost, religiju, jezik, invaliditet, ekonomski i radni status te obrazovanje.⁴

Iz prethodne definicije saznaje se funkcija i namjena narodne knjižnice, a temeljene djelatnosti koje narodna knjižnica treba izvršavati određene su Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj te obuhvaćaju: nabavu, stručnu obradu, čuvanje i zaštitu knjižnične građe. Djelatnosti još obuhvaćaju i izradu biltena, kataloga, bibliografija i drugih informacijskih pomagala, također i sudjelovanje u izradi skupnih kataloga i baza podataka, omogućavanje pristupačnosti knjižnične građe i informacija korisnicima, osiguravanje korištenja i posudbe građe te protoka informacija. Bitno je i naglasiti da je pomoć korisnicima pri izboru i korištenju građe, informacijskih pomagala i izvora, kao i vođenje dokumentacije i statistike o građi i korisnicima, te o poslovanju, važna djelatnost narodne knjižnice.⁵

² Zakon o knjižnicama. Članak 1. Narodne novine 105/97, 05/98, 104/00, 69/09. (25.06.2009.). Dostupno na : <http://www.zakon.hr/z/745/Zakon-o-knji%C5%BEnicama> (13.9.2016.).

³ Zakon o knjižnicama. Članak 8. Narodne novine 105/95, 05/98, 104/00, 69/09. (25.06.2009.). Dostupno na : <http://www.zakon.hr/z/745/Zakon-o-knji%C5%BEnicama> (13.9.2016.).

⁴ IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011. Str. 15.

⁵ Standardi na narodne knjižnice. Članak 5. Narodne novine 105/97, 5/98. (9.6.1999.) Dostupno na : <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/270810.html> (13.9.2016.).

Sve navedene djelatnosti potrebno je izvršavati da bi narodna knjižnica uspješno funkcionirala, no knjižnica bi također trebala i nastojati zadovoljiti potrebe svih svojih korisnika. Knjižnice su od važnog značaja za kulturni razvoj društva i zajednice. Kako učenje ne prestaje završetkom formalnog obrazovanja, knjižnica treba osigurati građu koja je neophodna za cjeloživotno učenje. Pristup informacijama osnovno je pravo svakog čovjeka, a informacije koje sadrži knjižnica neophodne su za obrazovanje.

2. NASTANAK NARODNIH KNJIŽNICA

Povijest knjižnica započinje s prvim nastojanjima organizacije zbirke dokumenta. Na samim počecima to su najčešće bili administrativni dokumenti, dokumenti o trgovini, ali bilo je i literarnih dokumenata. Prve knjižnice su sličile današnjim arhivima, upravo zbog čuvanja dokumenata što na glinenim pločicama, pergameni te kasnije i papirusu te papiru.

Iako su se prve knjižnice pojavile i prije nove ere, prve knjižnice otvorene za javnost osnivaju se za vrijeme Rimskog carstva. Prvu knjižnicu, *Anlu libertatis*, osnovao je Azinije Polion želeći povećati prestiž u Rimu. Nakon toga, još dvije knjižnice osniva car August, te dvije car Tiberije. Broj knjižnica se sve više povećava, a jedna od poznatijih bila je izgrađena od strane cara Trajana. Nalazila se na Trajanovom forumu, a poznata je po stupu, Trajanovom stupu, koji je odjeljivao dva dijela knjižnice. Dio s djelima na grčkom jeziku, te dio s djelima na latinskom jeziku. Za razliku od grčkih knjižnica, ovdje su korisnici imali izravni pristup svitcima koji su držani na policama ugrađenim u zidove. Čitanje, pa čak i kopiranje bilo je dozvoljeno u samoj čitaonici.

U Londonu je 1422. osnovana knjižnica od strane Richarda Whittingtona koja je bila otvorena za javnost. Djelovala je gotovo cijelo stoljeće. No, tek su se na samom početku 17. stoljeća u Engleskoj sve više počele osnivati javne knjižnice.⁶

U srednjem vijeku razvijale su se samostanske knjižnice u kojima su knjige bile privezane lancima za police, zbog straha od krađa. Knjige su se mogle posuđivati, ali uz sigurnosni depozit, najčešće novac ili neku drugu knjigu iste vrijednosti.

Za vrijeme renesanse u Rimu su osnovane dvije javne knjižnice. Jedna od njih je bila *Biblioteca Ambrosiana* osnovana 1609. od strane kardinala Federica Borromea. *Biblioteca Ambrosiana* smatra se prvom javnom knjižnicom u Italiji, te drugoj u Europi. Druga talijanska javna knjižnica je bila *Biblioteca Angelica* koju je osnovao Angelo Rocca 1604., a ona svoja vrata javnosti otvorila 1609. Jasno je da ove knjižnice nisu imale širok fond kao što imaju današnje knjižnice, no ono što jesu imale u svojem posjedu bilo je jako vrijedno.

⁶ Murison, W. J. The public library : it's origins, purpose, and significance. London [etc.] : George G. Harrap & co., 1971. Str. 19.

U 17. i 18. stoljeću dolazi do takozvanog „Zlatnog doba knjižnica“ za vrijeme kojeg su osnovane mnoge knjižnice.⁷ Thomas Bodley je osnovao knjižnicu *Bodleian Library*, za koju se smatra da je prva knjižnica u Europi otvorena za javnost, iako je ona sveučilišna knjižnica. *Chethamska knjižnica* u Manchesteru osnovana je 1653., te se za nju smatra da je prva javna knjižnica engleskog govornog područja.⁸

Razvoj javnih knjižnica vrlo se brzo razvijao. Narodne knjižnice kakve poznajemo danas počinju se razvijati krajem 19. i početkom 20. stoljeća, a već danas su proširene svugdje po svijetu i neizostavan su dio cjeloživotnog obrazovanja.

Prva čitaonička udruga u Hrvatskoj bila je ona u Zadru, otvorena javnosti od 1753. Čitaoničke udruge su postupno otvarane u Šibeniku, Poreču, Splitu, Dubrovniku, Zagrebu. Čitaonica u Senju, osnovana 1835. prerasla je u narodnu čitaonicu 1870-ih godina. Godine 1838. počele su se osnivati ilirske čitaonice. Prva je bila ona u Varaždinu, zatim u Karlovcu, te u Zagrebu. Zagrebačka Ilirska čitaonica bila je središte preporodne ideje, te pokretač sveukupnog narodnog preporoda na književnom, kulturnom i političkom polju. Čitaonice se sve više osnivaju po cijeloj Hrvatskoj. S vremenom su se čitaonice polako razvijale u narodne knjižnice, nakon Drugog svjetskog rata čitaonica kao posebnih ustanova pod tim nazivom više gotovo ni nema.⁹

⁷ History of libraries. // Wikipedija : slobodna enciklopedija. Dostupno na : https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_libraries (9.9.2016.).

⁸ Chestam's Library. Dostupno na : <http://library.chethams.com/> (9.9.2016.).

⁹ Čitaonica. // Hrvatska enciklopedija. Mrežno izd. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Dostupno na : <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=13430> (9.9.2016.).

3. GRUBIŠNO POLJE

Svaka knjižnica razvija se u skladu sa zalaganjima i potrebama grada te njegovih stanovnika. Zato je bitno navesti kratku povijest te nekoliko osnovnih podataka o gradu Grubišnom Polju.

Grubišno Polje mali je grad bjelovarsko-bilogorske županije smješten na jugozapadnim obroncima Bilogore. Područje grada prostire se na 269 kilometara kvadratnih. Južnu granicu područja grada čini gornji tok rijeke Ilove dok sjeveroistočnu čine bilogorski prijevoji. Podatci iz 2011. godine govore da na području grada i gradskih naselja živi ukupno 7523 stanovnika, a od toga svega 3171 stanovnik u samom gradu Grubišnom Polju.¹⁰

Nastanak imena Grubišno Polje nije znanstveno dokazan. Postoje samo dvije legende koje se mogu povezati s imenom. Jedna od tih legendi kaže da je na današnjem području grada Grubišnoga Polja živio i gospodario hajduk Grubiša te da su mjesto nazvali po njemu. Smatra se i da je ovo područje tada bilo nenaseljeno, s mnogo obradivih polja koja su bila u vlasništvu iločkih knezova, pa druga legenda kaže da je grad dobio ime po bogatom knezu Grubiši. Ako je jedna od ovih legendi istinita, može se samo nagađati koja.

Iako prvi pisani tragovi datiraju iz 15. stoljeća, prvi pronađeni tragovi života sežu još iz ranijeg kamenog doba. Šume u neposrednoj okolini grada oduvijek su bile dobar izvor dokaza o postojanju života na ovim područjima još od vremena pračovjeka. Iliri, Iasi, Rimljani, Turci te sva ostala plemena koja su nekada živjela na ovim područjima ostavili su traga na grad. U neposrednoj blizini Grubišnoga Polja, u naselju Veliki Zdenci i dan danas mogu se primijetiti kameni blokovi te opeka iz nekih davnih prošlih vremena, za koje se pretpostavlja da su ostatci Rimljana.

Grubišno Polje se prvi put spominje 1457. godine kao posjed iločkih knezova, uz koje je i vezana jedna od legendi o nastanku imena. Nakon turskih osvajanja u 16. stoljeću područje se najprije opustošuje, a zatim se na njega nastanjuju većinom Hercegovci. Dolaskom Austrijske vlasti, a odlaskom Turaka na području opet gotovo da i nema stanovnika. Krajem 17. stoljeća grad nastanjuju Ličani, Bošnjaci, Primorci, Imočani i Istrani.

¹⁰ Grubišno Polje. // Wikipedija : slobodna enciklopedija. Dostupno na : https://hr.wikipedia.org/wiki/Grubi%C5%A1no_Polje (19. 8. 2016.).

Početkom 19. stoljeća područje grada nastanjuju Česi, te tako nastaje prvo češko selo u Hrvatskoj, Ivanovo Selo, gdje i dan danas žive Česi. Do početka Drugog svjetskog rata, Hrvati postaju većina na gradskom području.¹¹

Osim ovog povijesnog, grad je doživio i značajan kulturni razvoj. Ima dugu kulturnu tradiciju. Od 1960-ih do 1990-ih u gradu su se održavali susreti recitala i recitatora od visokog republičkog, ali i književnog značaja. Grubišno Polje je drugo najvažnije središte češke nacionalne manjine u Hrvatskoj. U okviru Centra za kulturu i informiranje djelovalo je više kulturno-umjetničkih sekcija te kazališnih skupina. Jedna od poznatijih i bitnijih kazališnih skupina bila je *Kocka* koja je djelovala od 1980-te do 1990-tih. *Kocka* je tijekom 1990-ih poznata po alternativnom viđenu teatra u bivšoj Jugoslaviji i Hrvatskoj. Pored kazališta *Kocka* je organizirala i *Kockafest* – susret mladih pjevača i *Kockabal* – večer maski i plesa.

Od odgojno-obrazovnih ustanova, u gradu Grubišno Polje nalazi se Dječji vrtić Tratinčica, Osnovna škola Ivana Nepomuka Jemeršića, te Srednja škola Bartola Kašića. Sve tri obrazovne institucije u uskoj mjeru surađuju s Gradskom knjižnicom „Mato Lovrak“.

¹¹ Frntić, F. Vila bilogorska. Grubišno Polje : Ogranak Matice hrvatske grubišno Polje, 1995. Str. 34.

4. DRUŠTVO „ČITAONICA“ U GRUBIŠNOM POLJU

Velik i značajan trenutak, za mjesto i za stanovnike Grubišnjog Polja, bilo je osnivanje Čitaonice 1881.¹²

Tek pet godina nakon osnutka Čitaonice, 1886. godine, na sastanku Upravljajućeg odbora donesena su „Pravila društva „Čitaonica“ u Grubišnjom polju“. Na samom početku pravilnika određuje se svrha čitaonice: „... zabaviti se čitajući novine, časopise i knjige, probaviti vrijeme igrajuć se obične nezabranjene igre, te buditi na društvenost, priređujući pristojne zabave.“¹³

Odlučeno je da će Čitaonica nabavljati knjige i časopise bazirajući se na hrvatsko-srpski jezik, a da će časopisi biti politički, beletristički, humoristični i strukovni. Također je odlučeno da će čitaonica raditi od 8 do 22 sata. Navode se i obaveze i prava članova, te prestanak članstva. Članovi su morali plaćati mjesečnu članarinu, no Čitaonica je imala i neke druge prihode. Dio prihoda je dolazio od zabava, te točenja alkoholnih pića za vrijeme njihova trajanja, potom donacije časopisa te njihove prodaje.

Društvom Čitaonica upravljao je upravljački odbor na čelu s predsjednikom i potpredsjednikom te ostalim članovima kao što je tajnik koji je vodio brigu o redu u prostoru, čuvao knjige i posuđivao ih, pisao zapisnike i slično. Predsjednik je predstavljao društvo, sazivao sjednice Upravljajućeg odbora i predsjedao njima, skrbio o radu društva, a na osnovi zaključaka odbora sazivao skupštine. Upravljajući odbor pripremao je proračun Čitaonice te izvješća o njezinu radu u protekloj godini i na skupštinama je prezentirao članovima. Odbor je također brinuo o željama članova glede nabave knjiga i časopisa. Najviše tijelo Čitaonice bila je Skupština, koja je na svojim zasjedanjima donosila sve važne odluke glasovima njezinih članova.

Nakon prvotnog oduševljenja, broj članova se počeo smanjivati. Nakon jedanaest godina rada čitaonice broj korisnika pao je na svega pet. Upravitelj kotarske oblasti Đuro Horvat obnavlja čitaonicu, te nakon obnove broj korisnika počinje rasti. Osim nabave stručne i zabavne literature, članovi se počinju baviti i glumom te uvježbavaju igrokaze. Već krajem 1892. u Grubišnjom Polju se izvodi prva kazališna predstava. Čitaonica je priređivala redovite

¹² Frntić, F. Vila bilogorska. Grubišno Polje : Ogranak Matice hrvatske grubišno Polje, 1995. Str. 57.

¹³ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnjom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 11.

zabave i izvodila predstave. 1893. godine u mjestu je održan i prvi kostimirani ples. Čitaonica je okupljala građanstvo željno druženja, zabave, plesa, ali i kulturnih sadržaja. Osim u zabavnoj, kulturnoj i obrazovnoj ulozi, Čitaonica se našla i u humanitarnoj ulozi. Krajem 1892. godine čitaonica je u korist siromašne Grubišnopoljske djece priredila predstavu i prikazala igrokaz *Kita cvijeća*.¹⁴

Iako je Čitaonica bila otvorena za članove od 8 do 22 sata, pretpostavlja se da su se članovi većinom okupljali u večernjim satima. Prostor Čitaonice nalazio se u gostionici Zlatna kruna, gdje su građani poslije posla čitali, razgovarali, igrali šah ili druge društvene igre.

Nije moguće sa sigurnošću reći koje naslove novina i koje knjige je Čitaonica posjedovala. Zna se kako je nabavljala jedanaest naslova na trima jezicima. Do početka 20. stoljeća knjižnice i čitaonice su nabavu građe prilagođavali korisnicima. Korisnici su htjeli zabavu, informacije i slične aktualnosti, a takve sadržaje su nudile novine. Knjige su bile uglavnom zabavnog karaktera, dakle književne tematike, no one nisu bile glavni dio fonda. Uz to, knjige su bile i skupe i nisu se prodavale. Usprkos tome, Čitaonica je posjedovala neka važnija djela Petra Preradovića, Ivana viteza Trnskog, Ivana Nepomuka Jemeršića te Vjekoslava Klemena. Rukopisi Ivana Nepomuka Jemeršića i dan danas se nalaze u knjižnici Mato Lovrak, kao dio zavičajne zbirke. Također u fondu su se nalazila djela Bogovića, Đalskog, Kozarca, Šenoe, Kačića Miošića, Novaka i još nekih općepoznatih hrvatskih književnika.¹⁵ S razvojem znanosti i tehnike te jačanjem građanskog sloja povećava se interes za stručnu i znanstvenu informaciju, pa čitaonice postaju više obrazovne i kulturne udruge.

Krajem 19. stoljeća fond Čitaonice nije mogao biti znatno veći od 100-tinjak svezaka. S vremenom je dio fonda nestao, a dio koji je ostao naslijedila je Hrvatska čitaonica. Većina građe uništena je i nestala tijekom rata, tako da 1931. godine fond Čitaonice čine samo 104 knjige te 332 naslova različitih časopisa.¹⁶ Osim knjižnice u sastavu Čitaonice, postojala je i knjižnica u Pučkoj školi, te u župnom uredu koju je vodio I. N. Jemeršić.

¹⁴ Frntić, F. Vila bilogorska. Grubišno Polje : Ogranak Matice hrvatske grubišno Polje, 1995. Str. 58.

¹⁵ Andreis, F. Pučke knjižnice, njihovo osnivanje i uređenje. Zagreb : L. Hartman, 1897. Str 23.

¹⁶ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 36.

5. GRAĐANSKA ČITAONA U GRUBIŠNOM POLJU

„Pravila društva „Građanske čitaone“ u Grubišnom polju“ usvojena su na osnivačkoj skupštini 14. veljače 1897. i poslana su Hrvatsko-slavonskoj vladi u Zagrebu.¹⁷ Na samom početku pravilnika određuje se cilj: „zabaviti se čitajući časopise i knjige, probaviti vrijeme igrajući obične nezabranjene igre, te buditi na društvenost, priređujući pristojne zabave i poučna predavanja.“¹⁸ Cilj se ne razlikuje puno od cilja Čitaonice donesenog pravilnikom 1886.

Kao i kod Čitaonice donesena je odluka da će se nabavljati knjige i časopisi, prvenstveno hrvatsko-srpske književnosti. Novina je da će se u obzir uzeti i narodnost članova, pa će se nabavljati i knjige općeslavenske književnosti. Časopisi će biti politički, beletristički, humoristični i strukovni. Nadalje se u pravilniku govori o kućnom redu, o čuvanju knjiga i časopisa, te se spominje zabrana nošenja novina i druge društvene imovine kućama. Određuju se prava i dužnosti članova. Članom je mogao postati svaki samostalan, neporočan i izobražen čovjek.¹⁹ Plaćali su članarinu, a mogli su čitati novine, polaziti društvene zabave s obitelji, dovoditi prijatelje, predlagati nabavu novih naslova, glasovati na skupštini itd. Ukoliko su željeli mogli su istupiti iz društva, a ukoliko nisu plaćali članarinu ili ukoliko su prekršili Pravila bili su izbačeni iz Građanske čitaone, odnosno prestajalo im je članstvo.

Građanska čitaona, kao i sve druge čitaonice, imala je svoja tijela upravljanja: predsjednika, Vjekoslava Klemena, i potpredsjednika, Emila Bergera. Glavnu skupštinu kao tijelo s najvećim ovlastima i izvršnu vlast, i upravni odbor. Članova Upravljavajućeg odbora bilo je ukupno sedam. Tajnik Janko Božić brinuo je o radu čitaonice, kao i o njezinu fondu, vodio evidenciju o članovima, pisao zapisnike sa sjednica te sastavljao godišnja izvješća. Blagajnik, Adolf Breiner, je brinuo o financijskom poslovanju društva. Glavna skupština donosila je i mijenjala pravila, prihvaćala ili odbijala godišnja izvješća, izabirala predsjednika potpredsjednika i upravljavajući odbor. Upravljavajući odbor pazio je da se poštuju društvena pravila i izvršavaju zaključci Glavne skupštine i da vlada red u čitaonici, priređivao je zabave i poučna predavanja, rješavao pritužbe i razmirice, sastavljao godišnji proračun i godišnje

¹⁷ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 37.

¹⁸ Građanska čitaona (1897.); UOZV 13-4 34613/1897; rkp, 7.

¹⁹ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 39.

izvješće.²⁰ Uz upravni odbor, Građanska čitaona je 1897. imala ukupno 31 člana. (Vidi Prilog 2.)

Upravljaajući odbor je uz Pravila dostavio i zamolbu Kraljevskoj kotarskoj oblasti u Grubišnom Polju, koji ih je trebao proslijediti Kraljevskoj županijskoj oblasti u Bjelovaru, a zatim i Hrvatsko-slavonskoj vladi. No, Kraljevska kotarska oblast u Grubišnom Polju protivila se osnutku Građanske čitaone, pa je odbila društvena pravila čitaone. Kotarska oblast smatrala je da ime „Građanska čitaona“ nije primjeren, te da predsjednik Vjekoslav Klemen nije primjeren za obavljanje te funkcije. Građanska čitaona sazvala je izvanrednu skupštinu na kojoj su donijeli odluku da će slati žalbu izravno Kraljevskoj županijskoj oblasti u Bjelovaru. U Predstavku „proti odluci Kralj. kotar. oblasti u Grubišnom polju od 6. ožujka 1897. broj 1108 radi odobrenja društveni pravila“ iznijeli su informacije o novonastalim društvenim potrebama trgovaca, obrtnika i posjednika za čitanjem, obrazovanjem, kulturom, te zabavom te da se zbog toga i osnovala Građanska čitaona.²¹

Kraljevskoj kotarskoj oblasti u Grubišnom Polju nije se svidjela činjenica da Kraljevska županijska oblast nije imala ništa protiv osnutka čitaonice, pa joj je u travnju 1897. poslala dopis o propustima predsjednika Vjekoslava Klemena i odbornika Franje Vidnjevića, navodeći sve njihove „grijehe“. Iz dopisa se saznaje da je jedan od glavnih razloga osnutka Građanske čitaone bio taj što je Čitaonica bila smještena u gostionici. Nadalje, saznaje se ponešto i o financijskim poteškoćama Čitaonice. Dopis donosi i Klemenove propuste u vezi s pretplatom na novine koje Čitaonica nije redovito plaćala, pa se nova uprava našla u velikim mukama zbog dugova. Kao i u drugim čitaonicama, i grubišnopoljska je velik dio svojih prihoda davala za novine i časopise. Čitaonica se financirala iz članarina članova, ali i od zabava, te prodaja pića, te prodaje starih novina. Klemena se okrivljuje i za prestanak rada te rasulo Gospodarske podružnice jer nije uredno vodio blagajnu. Niz optužbi nastavlja se nevraćanjem dugova, kao naprimjer tiskarama u Zagrebu koje su mu tiskale knjige.²²

Upravitelj Kotarske oblasti dopis je predočio županu koji je donio odluku da Vjekoslav Klemen napusti Grubišno Polje, no promijenio je svoju odluku te mu dopustio ostanak ukoliko pristane ostati raditi u školi.

²⁰ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 39.

²¹ Građanska čitaona (1897.); UOZV 13-4 34613/1897; rkp, 7.

²² Građanska čitaona (1897.); UOZV 13-4 34613/1897; rkp, 7.

Točan datum i godina prestanka djelovanja Građanske čitaone nije poznat. Iako županijska oblast nije bila protiv ustroja čitaone, sve optužbe zacijelo su usporile potvrdu društvenih pravila. No, i bez pravila ona je mogla djelovati. I Hrvatska čitaonica, prethodnica Građanske čitaone, punih pet godina je djelovala i funkcionirala bez pravilnika.²³ Čitaona je imala prostor u gradskoj gostioni, kupovala je i posuđivala časopise i novine. Okupljala je malobrojno društvo, ali je i bila u stalnom strahu i neizvjesnosti očekujući potvrdu pravila. Prvotno oduševljenje članova je splasnulo, novca je bilo sve manje, a tako i programa. Koliko dugo je opstala nije poznat podatak.

²³ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 52.

6. HRVATSKA ČITAONICA U GRUBIŠNOM POLJU

Hrvatska čitaonica, nasljednica prvotne Čitaonice iz 1881. osnovana je 1907., ali tek 1911. je dobila vlastiti prostor. Prostorija se nalazila u obiteljskoj kući Kolinski, koja se nalazila odmah do tadašnje škole. Općina Grubišno Polje htjela se domaći ovog prostora. Hrvatsku čitaonicu planirali su pripojiti Jugoslavenskoj, u kojoj su bili većinom Srbi. Prostor je bio samo povod za ukidanje Hrvatske čitaonice, da bi je lakše pripojili. Od travnja do rujna 1931. razbuktava se polemika oko prostora, a otkriva i teške političke i društvene probleme u Kraljevini Jugoslaviji.

1931. Hrvatska čitaonica djelovala je prema Pravilima koje je Kraljevska hrvatsko-slavonsko-dalmatinska potvrdila krajem lipnja 1907. u Pravilniku je na početku određena svrha: „širenje obrazovanosti među svojim članovima, podupiranje narodne književnosti i njegovanje društvenosti. – Nabavljati će se za čitanje političke, beletrističke i strukovne časopise i knjige, priredjivat će se poučna predavanja i zabave.“²⁴ Sama svrha je neznatno izmijenjena u odnosu na Pravilnik Građanske čitaone, koja je prethodila Hrvatskoj čitaonici. Rad Hrvatske čitaonice financirao se prinosima članova, darovima i prihodima od zabava. Članovi su se dijelili na redovne, utemeljiteljne, pomažuće i počasne i u Pravilima su točno opisane njihove obaveze i njihova prava. U usporedbi s Pravilima Građanske čitaone, ovdje se uveo Obratnički sud koje je trebao rješavati razmirice članova, a u slučaju prestanka rada, Hrvatska čitaonica svoj imetak trebala je ostaviti u dobrotvorne svrhu u korist rimokatoličke župe.²⁵

Hrvatska čitaonica je prema popisu od 20. travnja 1931. imala 111 članova. Među članovima nalazile su se i neke ugledne grubišnopoljske osobe kao što su odvjetnik i kraljevski javni bilježnik dr. Ante Adžija, odvjetnik dr. Ivo Vedriš, nadžupnik Ivan Nepomuk Jemeršić te liječnik dr. Josip Šoštarić. Za razliku od Građanske čitaone, na popisu članova našlo se i dvanaest žena. Članovi su bili različitih zanimanja, od poljoprivrednika do odvjetnika i svećenika. Najviše je bilo posjednika te članova njihovih obitelji, njih 35, zatim krojača, stolara, postolara, poljodjelaca, svećenika, učitelja, odvjetnika, liječnika, dimnjačara, šumara. (Vidi Prilog 2.) Čak šest članova Hrvatske čitaonice bilo je učlanjeno u nju sve vrijeme od njezinih početaka 1907.

²⁴ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 59.

²⁵ Hrvatska čitaonica (1931.) SBUO Pov. II 11169/1931; stp, 3.

Veličina prostorije u kojoj se nalazila čitaonica nije poznata, no pretpostavlja se da je bila veličine oko 40 kvadratnih metara. S popisa imovine vidljivo je da je čitaonica posjedovala tri stola s osam stolaca, 17 stalaka za novine te trokrilni ormar s knjigama, kojih je bilo 104, te časopisima kojih je bilo 332 broja. U posjednu čitaonica je još imala i dvije zidne slike, dvanaest tambura, tri drvene klupe, knjigu blagajne, knjigu želja itd.²⁶

Teško je govoriti o naslovima koje je čitaonica posjedovala. Prvenstveno nije moguće znati koja djela su preživjela Prvi svjetski rat. Za Građansku čitaonu se pretpostavljalo da je posjedovala knjige P. Preradovića, I. v. Trnskog, I. N. Jemeršića, V. Klemena, kao i knjige Kozarca, Šenoe, Kumičića, Kovačića i još nekih bitnih autora. Nije poznato koja građa je sačuvana, ali pretpostavlja se da su sva ili barem većina ovih djela preživjela, te da su se nalazila u posjedu Hrvatske čitaonice. Iz sačuvanog fonda, vidljivo je da je čitaonica nabavljala vrlo malo knjiga, te da se više posvećivala nabavljanju časopisa i novina. Nisu poznati ni naslovi novina koje je nabavljala, osim *Jutarnjeg lista* i *Svijeta* koja se spominju 1931. Kao i prethodnice, i Hrvatska čitaonica je na kraju godine većinu novina prodavala, izuzev malog broja naslova za koje je smatrano za posjeduju određenu vrijednost.

Do kraja Prvog svjetskog rata, odnosno do 1918. čitaonica je nabavljala neke od ovih novina i časopisa: *Tjednik bjelovarsko-križevački*, *Nezavisnost*, *Narodne novine*, *Vienac*, *Narodni list*, *Obzor*, *Pokret*, *Gospodarski list*...²⁷ Većina prihoda odlazila je na nabavu novina, ali zbog velikih troškova može se pretpostaviti da broj naslova novina nije premašivao više od deset naslova.

Predsjednik dr. Šoštarić trudio se svesti djelatnost čitaonice u obrazovne, kulturne i zabavne okvire, no čitaonice u to vrijeme su imale i političku ulogu. Tadašnja Jugoslavenska čitaonica, s kojom je vlast htjela pripojiti i Hrvatsku čitaonicu, nije baš funkcionirala. Svi intelektualci bili su već članovi Hrvatske čitaonice, koja nije bila nacionalno isključiva, dok su članovi Jugoslavenske čitaonice bili uglavnom Srbi. Pejić smatra da je naziv „jugoslavenski“ bio samo paravan. „Očito je tadašnjoj vlasti trebao naziv „jugoslavenski“, paravan iza kojeg će i u nadolazećim godinama širiti ideje srpstva, a još više velikosrpstva.“²⁸

²⁶ Hrvatska čitaonica (1931.) SBUO Pov. II 11169/1931; stp, 3.

²⁷ Renić, Z., Kreštan, T. Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar : od časničkog kasina do novog tisućljeća. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2012. Str. 54.

²⁸ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 71.

Krajem travnja 1931. grubišnopoljska općina dostavila je „preslušni zapisnik apsolutne trećine članova Hrvatske čitaonice u Grubišnopolju“ iz kojeg se doznaje kada je tko i na koji način postao članom. Govori se i o slabom radu Hrvatske čitaonice, koja kako kažu nije radila ništa sve do 1931. godine. Nakon što je općina kupila kuću u kojoj se ona nalazila od 1911., čitaonica u strahu intenzivira svoj rad te se broj članova naglo povećava.

Načelnik L. Eršeg bio je posebno protiv Hrvatske čitaonice. Početkom svibnja 1931. piše dopis Kraljevskoj banskoj vlasti s prijedlogom da se ta udruga raspusti. Njegovi razlozi su da čitaonica ima 19 članova koji su Mađari te nisu jugoslavenski državljani, da su dva člana bivši komunisti. Kao glavni razlog navodi se postojanje Jugoslavenske čitaonice, pa je Hrvatska čitaonica suvišna, iako ne navodi nikakve argumente. Nedugo zatim načelnik dobiva odgovor u kojem stoji da poteškoće pokuša riješiti sam s upravom, a ukoliko to ne uspije da se ponovno pošalje prijedlog, ali ovaj put s detaljima rada čitaonice.²⁹

Uprava čitaonice, čim je primijetila da ovakav tijek događaja nije na njhovo strani šalju „Predstavku Kraljevskoj banskoj upravi“ u kojoj se pozivaju na rad iza njenih leđa. Shvaćaju kako je jedini cilj općinske uprave domoći se prostora Hrvatske čitaonice, te tako u Predstavci prilažu i zemljoknjižne izvatke. Obitelj Kolinki, u čijoj se kući prostorija čitaonice nalazila dozvolila je, 31. listopada 1911. u najamnoj pogodbi, da čitaonica ondje ostane dok god bude pravno i fizički postojala.³⁰ Pogodba je bila pravno besprijekorno sročena te je vlastima bilo jasno da do prostora ne mogu doći pravnim putem. Jedini način bilo je raspuštanje Hrvatske čitaonice. Odnos prema čitaonici nije bio pošten ni u skladu sa zakonom, suci i tužitelji bili su u istim organima vlasti, a optuženima nije bilo omogućen uvid u optužbe da bi se mogli braniti.

Sresko načelstvo, nekadašnje kotarsko, stajalo je između grubišnopoljske općine i Hrvatske čitaonice u sporu, no nije bilo neutralno. Načelstvo je pokušalo nagoditi strane, no to je bilo nemoguće jer općina nije htjela dati nikakvu odštetu Hrvatskoj čitaonici u zamjenu za prostor. Sresko načelstvo stoji iza riječi načelnika Eršega koje je uputio Banskoj upravi. Načelstvo drži da su načelnikove optužbe istinite. U optužbi stoji i kako Hrvatska čitaonica ne razvija nikakvu djelatnost, te da nabavlja samo dva naslova novina, Jutarnji list i Svijet, ali i da te novine dolazi mali broj članova čitati. U zaključku se ponavljaju načelnikove optužbe o potrebi raspuštanja čitaonice zbog paralelnog postojanja Jugoslavenske čitaonice.³¹

²⁹ Hrvatska čitaonica (1931.) SBUO Pov. II 11169/1931; stp. 3.

³⁰ Herout, V. Nepoznati događaji iz grubišnopoljske prošlosti (1938.-1940.). Pučki kalendar 2012., str. 132.

³¹ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 75.

Općina je smatrala da će do prostora čitaonice doći lako, jer su vjerovali da Hrvatska čitaonica postoji samo na papiru. Općinski načelnik je članove čitaonice proglasio frankovcima, dok ih je sreski načelnik smatrao radićevcima. Nakon ponovnog ocrnjivanja te lažnog optuživanja, Hrvatska čitaonica šalje novi dopis Kraljevskoj banskoj upravi. Ističu kako su članovi čitaonice lojalni građani, te objašnjavaju da je ogorčenost općine neistinita. Također ističu kako je pravi razlog sukoba prostor kojeg se općina želi domoći bez ikakve naknade, iako su znali i prije kupovine da taj prostor i pravno pripada Hrvatskoj čitaonici.³²

24. lipnja 1931. Kraljevska banska uprava, nakon što je shvatila da do nagodbe neće doći, poziva Okružni inspektorat iz Osijeka da ispita situaciju i priloži svoje mišljenje. U rujnu iste godine okružni inspektor donosi odluku da se prijedlog sreskog načelnika za raspust Hrvatske čitaonice odbaci. Inspektor je ispitao članove, te odbacio sve optužbe koje su pogodile Hrvatsku čitaonicu.

20. prosinca 1931. na godišnjoj skupštini Hrvatska čitaonica je predložila izmjenu postojećih Pravila, koja su na snazi bila od 1907. Bit djelovanja, svrha društva, članovi društva, njihova prava i obaveze te prestanak članstva, neka od su od jedinica koje se nisu mijenjale. Promijenjena je visina članarine te valuta plaćanja, za redovite članove članova je sada iznosila 36 dinara. Donesena je odluka da će zaključci Skupštine biti valjani jedino ako skupštinskom zasjedanju, uz Upravni odbor prisustvuje i polovina redovnih članova. Na zasjedanju je izabran i novi Upravni odbor, s predsjednikom dr. Ivom Vedrišem na čelu. Za potpredsjednika je izabran župnik Josip Pudjak, a za tajnika Josip Majer.³³

22. prosinca 1931. čitaonica šalje dopis sreskom načelstvu o izmjeni Pravila usvojenih na skupštinskom zasjedanju. Ovdje će čitaonica opet naići na probleme. Početkom siječnja 1932. sresko načelstvo upućuje dopis Općinskom poglavarstvu tražeći od njega da pozove predsjednika Hrvatske čitaonice i da od njega traži izvorna Pravila iz 1907., jer kako kaže znakovi tog pravilnika ne postoje. Dopis je potpisao sreski načelnik Eršeg. Općina je po naredbi pozvala dr. Ivu Vedriša na razgovor, a početkom veljače 1932. Pravila su dostavljena Sreskom načelstvu. Sresko načelstvo zatim 12. veljače šalje Kraljevskoj banskoj upravi izmijenjena Pravila uz dopis u kojem traže dodatne izmjene i dopune. Načelnik Eršeg i dalje je bio protiv Hrvatske čitaonice pa je na kraju dopisa ponovno optužio predsjednika da čitaonicu neće voditi po zakonskim propisima. Također nanovo navodi da je Hrvatska čitaonica suvišna pošto u

³² Hrvatska čitaonica (1931.) SBUO Pov. II 11169/1931; stp, 3.

³³ Hrvatska čitaonica (1931.) SBUO Pov. II 11169/1931; stp, 3.

mjestu djeluje i Jugoslavenska čitaonica. Kraljevska banska uprava početkom ožujka vraća pravila na kratku doradu, a srećom o optužbama glede suvišnosti i ostaloga nema spomena. Hrvatska čitaonica vraća dopunjena Pravila te ih Kraljevska banska uprava 26. ožujka 1932. odobrava.

Nakon ovih događanja djelovanje Hrvatske čitaonice više se ne spominje, no zna se da je postojala do početka Drugog svjetskog rata.³⁴

³⁴ Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014. Str. 106.

7. GRADSKA KNJIŽNICA „MATO LOVRAK“

7.1. Prošlost

Godine 1948. izgrađena je zgrada u koju se smjestilo Narodno sveučilište „Petar Preradović“ u sklopu kojeg je mjesto našla i Narodna knjižnica i čitaonica. U početku je bila smještena u jedva četrdeset kvadratnih metara s vrlo skromnim fondom. Knjižnica se godinama razvijala i proširivala. Prva oprema nabavljena je 1990. godine kada je izvršena i znatnija adaptacija prostora. Opremom, prostorom i knjižnim fondom stvorili su se uvjeti za modernizaciju knjižnice, stoga među prvima u regiji knjižnica uvodi program Metel – win. Godine 2001. neznatno je proširen prostor te je otvoren Dječji odjel s igraonicom.

Primjenom zakona o knjižnicama te na poticanje Bjelovarsko – bilogorske Matične službe 2005. se počinje razmišljati o izdvajanju knjižnice. 24. listopada 2005. donosi se Odluka o osnivanju Gradske knjižnice Grubišno Polje. Nakon niz pravnih procedura, 2. veljače 2006. knjižnica se konačno izdvaja i mijenja svoj naziv u Gradska knjižnica „Mato Lovrak“. Godinu dana poslije, krajem lipnja 2007. knjižnica se uselila u novouređeni prostor čime je dobila dodatnih 100m².³⁵

7.2. Sadašnjost

Gradska knjižnica „Mato Lovrak“ nalazi se u središtu grada Grubišnog Polja. U neposrednoj blizini nalaze se dječji vrtić, te osnovna i srednja škola. Korisnici knjižnice su građani Grubišnog Polja, od onih najmlađih do najstarijih. Otvorena je za korisnike ponedjeljkom, utorkom, srijedom i petkom od 11 do 15 sati, i četvrtkom od 12 do 19 sati. Knjižnica raspolaže s ukupno 240m² prostora u kojem se nalazi 763m polica, što nije dovoljno mjesta za smještaj knjižne i neknjižne građe.

Za razliku od 2014. godine, kada su u radu knjižnice sudjelovale tri knjižničarke, 2015. godine je sve poslove, a popis je podug, obavljala jedna knjižničarka, ujedno i ravnateljica Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Ivana Ledić. Uz osnovne knjižničarske poslove, te vođenje Dječjeg odjela i Odjela za odrasle, „zastupala je i predstavljala Knjižnicu pred drugim

³⁵ Gradska knjižnica. // Grad Grubišno Polje. Dostupno na : <http://www.grubisnopolje.hr/hr/zivot-u-gradu/kultura/gradska-knjiznica/59245658/> (13.9.2016.).

organizacijama i organima, vodila poslovanje, organizirala i usklađivala proces rada Knjižnice, koordinirala rad sa stručnim suradnicima, izrađivala godišnji Plan i izvješće o realizaciji Plana rada Knjižnice, sudjelovala u pripremanju sjednica Upravnog vijeća i povjerenstva, te u radu istih po potrebi, poduzimala sve pravne radnje u ime i za račun Knjižnice...“³⁶

Knjižnica je dobro opremljena informatičkom opremom, a posjeduje 8 računala s pristupom internetu, 2 prijenosna računala, 2 printera, 1 skener, 1 uređaj za kopiranje, LCD projektor.

Godine 2015. u knjižnici je održano više od deset kulturno-animacijskih programa, uključujući Radionicu za odrasle povodom obilježavanja Dana žena : „Nakit od perli“; Dodjela priznanja i nagrada najčitateljima bjelovarsko-bilogorske županije; Predavanje za djecu viših razreda OŠ I. N. Jemeršića „Različitosti nas ujedanjuju“; Radionica za djecu predškolskog uzrasta „Likovi iz crtića“.³⁷ Razne radionice, predavanja te izložbe održavaju se svake godine. Godine 2014. također je održano više od deset kulturno-umjetničkih programa, uključujući i promociju knjige Čitaonice u Grubišnom Polju, autora Ilije Pejića.³⁸

7.3. Knjižnični fond i korisnici

7.3.1. Knjižna građa

Posljednjih nekoliko godina, knjižnični fond polako se povećavao. Statistika pokazuje da knjižnica godišnje nabavi oko 1000 novih jedinica građe, što je vidljivo na Grafu 1. Uzevši u obzir podatke iz 1998. kada je knjižnica u svom fondu sadržavala 14499 jedinica građe, primjećuje se znatan razvoj knjižnice.³⁹ Podatci iz 2010. godine prikazuju da je tada knjižnica u svom fondu posjedovala 27549 jedinica knjižne građe⁴⁰, dok posljednji podatci iz 2015. pokazuju da knjižnica posjeduje ukupno 33320 jedinica knjižne građe. Podatci za protekle godine pokazuju da je knjižnica u pet godina, od 2011. do 2015. svoj fond ukupno povećala za 5771 jedinica knjižne građe.⁴¹

³⁶ Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2015. g.

³⁷ Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2015. g.

³⁸ Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2014. g.

³⁹ Pejić, I. Narodne knjižnice na kraju 20. stoljeća. Bjelovar : HPKZ Ogranak Bjelovar ; Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar, 2000. Str. 17.

⁴⁰ Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2010. g.

⁴¹ Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2015. g.

2011. godine dolazi do revizije knjižničnog fonda, te se broj knjižne građe smanjio. Na kraju te godine, 27197 jedinica knjižne građe se nalazilo u fondu. Sljedeće godine, 2012., knjižnični fond opet je porastao za 1411 jedinica knjižne građe, dok je 2013. godine porastao za 1268 jedinica. Najuspješnija godina, uzevši nabavu u obzir, bila je 2014., kada je fond knjižnice porastao za 2172 jedinice građe. Podatci iz 2014. godine prikazuju da je knjižnica posjedovala fond od ukupno 32048 jedinica knjižne i 1859 jedinica AV građe. Usporedivši podatke iz 2014. i 2015. primjećuje se porast knjižnog fonda za 1272 jedinice knjižne građe, što odgovara činjenici da prosječna nabava knjižne građe iznosi oko 1000 jedinica građe.⁴²

Graf 1. Nabava knjižne građe⁴³

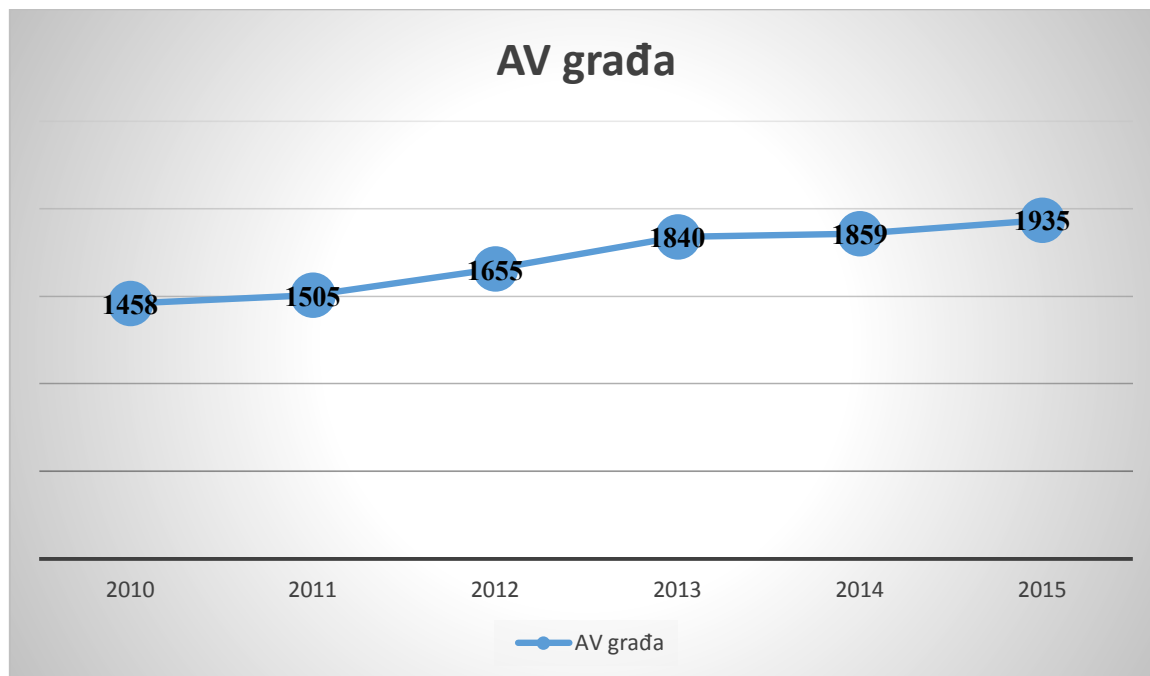
7.3.2. AV građa

Statistika pokazuje da je knjižnica od 2010. do 2015. nabavila sveukupno i 477 jedinice AV građe. 2010. godine knjižnica je posjedovala 1458 jedinica AV građe, dok podatci iz 2015. pokazuju da ih posjeduju 1935. Najmanje jedinica je nabavila 2014., njih 19, dok je najviše

⁴² Izvješća o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2011.g.-2015.g.

⁴³ Izvješća o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2010.g.-2015.g.

nabavila 2013. godine, njih 185, što je vidljivo u Grafu 2. AV građa smještena je u prizemlju knjižnice, u sklopu Dječjeg odjela.

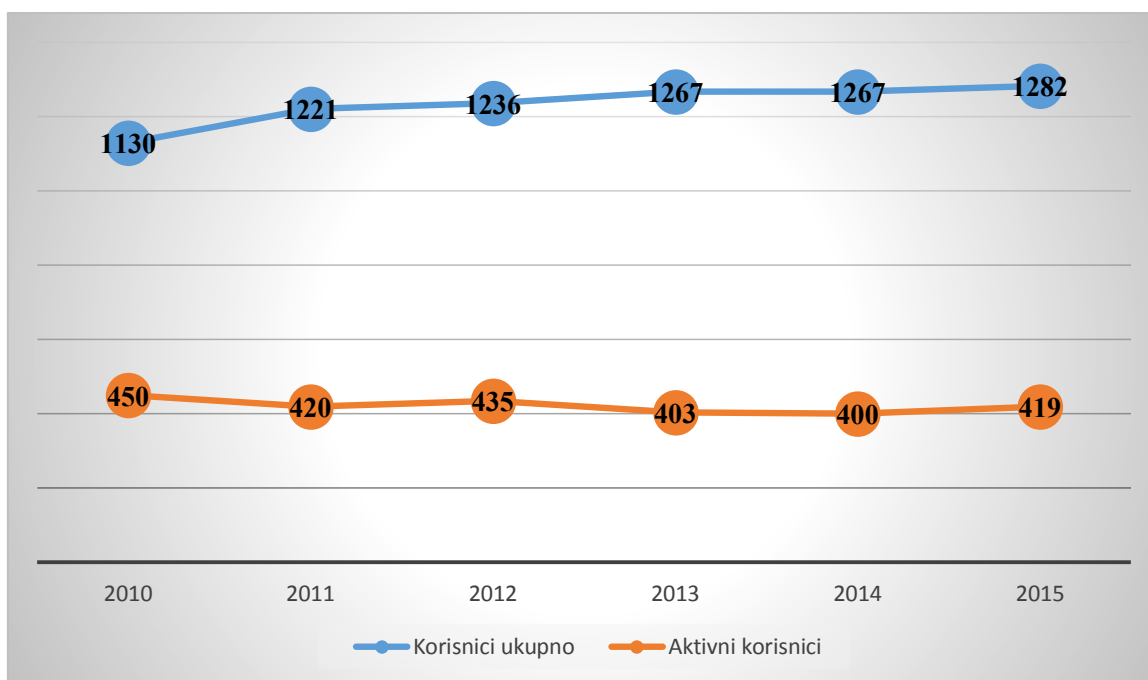
Graf 2. Nabava AV građe⁴⁴

7.3.3. Korisnici

Najnoviji podatci, oni iz 2015. godine pokazuju da knjižnica trenutno ima ukupno 1282 korisnika. Od njih 1282 samo 419 korisnika redovito uplaćuje članarinu te posjećuje knjižnicu. Broj korisnika koji se po prvi puta učlanjuju u knjižnicu se svake godine povećava, osim 2014., kada je broj korisnika ostao isti kao i u 2013. godini. Na Grafu 3. vidljivo je da knjižnica polako gubi broj aktivnih korisnika (korisnika koji uplaćuju članarinu), osim 2015. kada je doživjela porast od 19 članova.⁴⁵

⁴⁴ Izvješća o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2010.g.-2015.g.

⁴⁵ Izvješća o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2010.g.-2015.g.

Graf 3. Korisnici knjižnice⁴⁶

7.4. Odjeli Gradske knjižnice „Mato Lovrak“

7.4.1. Odjel za odrasle

Informativno posudbeni odjel za odrasle nalazi se katu knjižnice. Kontinuirano se nabavlja beletristika, koja je ujedno i najčitanija literatura u knjižnici. Stručna građa se nabavlja u nešto manjoj mjeri, većinom prema potrebama studenata i učenicima. Preko Odjela odvija se i međuknjižnična posudba putem koje je iz knjižnice 2015. posuđena jedna knjiga, dok je iz drugih knjižnica posuđeno 14 knjiga.⁴⁷ Odjel također svojim korisnicima nudi usluge kopiranja i skeniranja. Usluge kopiranja naplaćuju se 0,50 kn po stranici, dok je usluga skeniranja besplatna.

Odjel je podijeljen na dva dijela između kojih se nalazi glavni pult. S lijeve strane pulta nalazi se dio za beletristiku, koji uključuje pet velikih drvenih polica s knjigama. Desno od pulta nalazi se stručna literatura, ona zauzima tri drvene police, kao što je vidljivo na Slici 1.

⁴⁶ Izvješća o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2010.g.-2015.g.

⁴⁷ Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2015. g.

Slika 1. Odjel za odrasle

7.4.2. Dječji odjel

„Dječji odjel namijenjen je djeci predškolske i školske dobi, a cilj mu je razvijanje ljubavi prema knjigama i potreba za čitanjem, kreativno i samostalno korištenje svih izvora informacija i kvalitetno organiziranje slobodnog vremena.“⁴⁸ Odjel se nalazi u prizemlju knjižnica te se u njemu nalazi nekoliko funkcionalnih cjelina:

- Kutić slikovnica s igraonicom – prostor namijenjen najmlađima. Cilj mu je educiranje djece kroz igru i zabavu. Redovito se čitaju slikovnice i dječje knjige, prikazuju dječji igrokazi, prikazuju dokumentarni i crtani filmovi, te igraju simboličke i društvene igre po izboru djece.
- Radionica – u prostoru namijenjenom za djecu osnovne škole održavaju se brojne edukativne kreativne radionice različitih sadržaja i izložbe dječjih radova.
- Informatički kutak – u prostoru su smještena četiri računala s pristupom internetu na kojim djeca imaju mogućnost rada i igranja po slobodnom izboru.

⁴⁸ Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2015. g.

Na Dječjem odjelu knjižnice nalaze se dvije središnje drvene police s cjelokupnom dječjom književnosti, sa svake strane zida nalaze se police sa slikovnicama, u dijelu s igraonicom nalazi se polica s dječjim časopisima, te različite igračke i društvene igre. Slika 2. prikazuje informatički odjel, te police s dječjom književnosti i slikovnicama.

Slika 2. Dječji odjel

7.4.3. Studijski odjel s čitaonicom

Slika 3. prikazuje studijski odjel s čitaonicom koji je smješten na katu knjižnice. Ondje je smještena referenta zbirka koja se sastoji od različitih enciklopedija, rječnika i leksikona. Spomenuta građa dostupna je korisnicima samo za korištenje unutra knjižnice. Na studijskom odjelu smještena su i dva računala s pristupom internetu i 12 mjesta za rad.

U sklopu studijskog dijela knjižnice nalazi se i Čitaonica koja svim korisnicima nudi veliki izbor novina i časopisa. Trenutačno nabavlja dva naslova novina (*Večernji list*, *Bjelovarski list*) te petnaest naslova časopisa (*Ekološki glasnik*, *Priroda*, *Unikat*, *Gospodarski list*, *Glas lova i ribolova*, *Moj lijepi vrt*, *OK*, *Teen*, *Ljepota i zdravlje*, *Story*, *Globus*, *Meridijani*, *Moj prvi prijatelj*, *Uskrsnuće* i *Vatrogasni vjesnik*).

U ovom dijelu se odvijaju i ostale aktivnosti poput književnih susreta, predavanja, izložbi i promocija.

Slika 3. Studijski odjel sa čitaonicom

7.4.4. Zavičajna zbirka

Svaka narodna knjižnica trebala bi voditi zavičajnu zbirku, odnosno istraživati, sakupljati, obrađivati, pohranjivati i davati na korištenje građu o topografiji, povijesnom, gospodarskom i kulturnom razvitku područja na kojem djeluje.⁴⁹ Dakle, ona obuhvaća svu povijest i sadašnje stanje određenog zavičaja.

U okviru sadržajno bogatog knjižnog fonda Knjižnice „Mato Lovrak“ posebno mjesto i ulogu ima Zavičajna zbirka. Nju čini zbirka plakata, letaka, kataloga izložbi, pozivnica, biltena, fotografija, učenčkih radova, prikupljene tiskane građe te drugi nosioci informacija, koji su nekim dijelom, bilo povijesnim, gospodarskim, kulturnim ili topografskim, vezani za Grubišno Polje. Zavičajna zbirka jezgra je najvrjednije knjižnične građe u knjižnici. Zbirka sadrži i nekoliko suvenira koje su izradili grubišnopoljski umjetnici. Zavičajna zbirka bi trebala biti

⁴⁹ Standardi na narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. Članak 6. Narodne novine 105/97, 5/98. (9. 6. 1999.). Dostupno na : <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/270810.html> (13. 9. 2016.).

odvojena od ostatka fonda, a njeno korištenje ne smije štetiti građi.⁵⁰ U Gradskoj knjižnici „Mato Lovrak“ zbirka je odvojena od ostatka građe, no ne postoji zasebna prostorija za nju, te je zbirka vidljiva iz studijskog odijela. Sva građa nalazi se zaključana u staklenim vitrinama, kao što to prikazuje Slika 4, te ju je moguće zatražiti na korištenje. Dio je nacionalnog fonda te je dragocjen izvor informacija. Svake godine se nadopunjava novim naslovima, 2010. je sadržavala je 58 svezaka knjiga, dok 2015. broji 80 svezaka.

Slika 4. Zavičajna zbirka

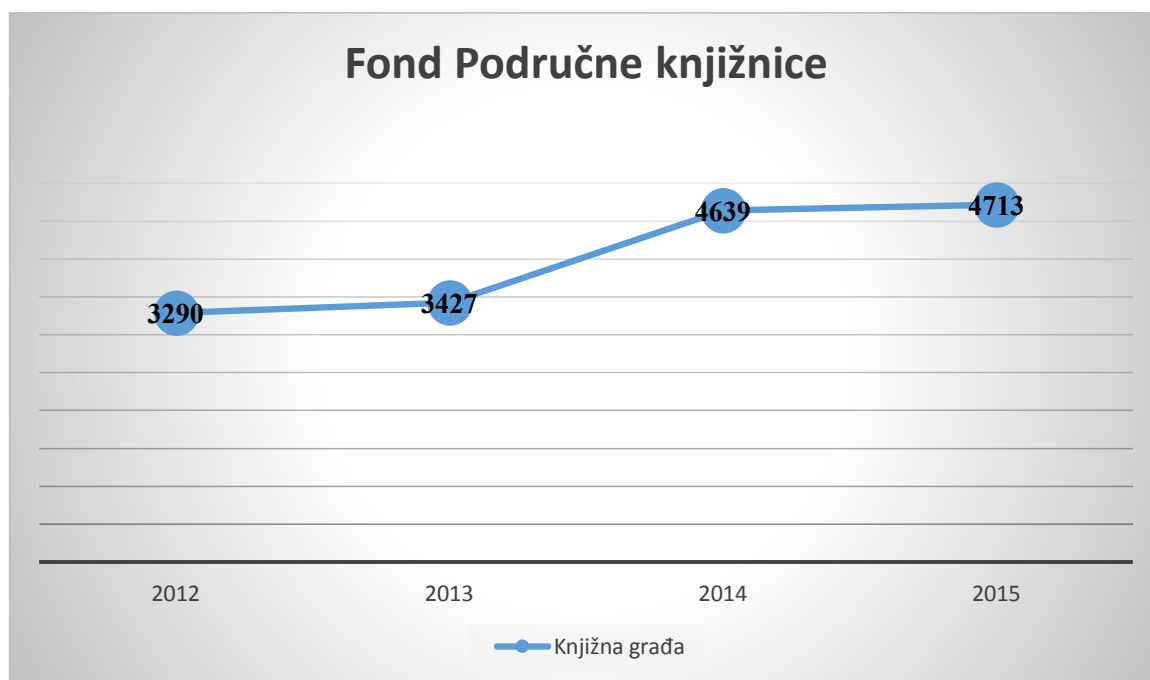
7.4.5. Područna knjižnica u Velikom Grđevcu

Gradska knjižnica „Mato Lovrak“ u svom sastavu ima i Područnu knjižnicu u Velikom Grđevcu. Knjižnica se nalazi u prostoru od 36m². Radno vrijeme Područne knjižnice je četvrtkom od 12 do 14 sati.⁵¹ Mjesto je malo, i knjižnica nema mnogo aktivnih korisnika, tako da nema potrebe da je otvorena svaki dan. Prema Izvještajima o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ od 2012. do 2015., vidljivo je da je Područna knjižnica za to vrijeme svoj fond povećala

⁵⁰ Tošić Grlač, S.; Hebrang Grgić, I. Zavičajne zbirke u Hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. savjetovanje za narodne knjižnice u RH : zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova. Zagreb, NSK, 2011. Str. 51.-64.

⁵¹ Gradska knjižnica. // Grad Grubišno Polje. Dostupno na : <http://www.grubisnopolje.hr/hr/zivot-u-gradu/kultura/gradska-knjiznica/59245658/> (13.9.2016.).

za 1423 jedinice građe. 2014. godine nabavila je najviše knjižne građe, čak 1212 jedinica. (Vidi Graf 4.) Podaci iz 2015. godine govore kako knjižnica sadrži 4713 jedinica knjižne građe, dok se AV građa uopće ne nalazi u fondu. 2015. godine povećan je fond knjiga kupnjom sredstvima Ministarstva kulture, kao i sredstvima općine Veliki Grđevac. Sav posao vezan uz knjižnicu, osnovni knjižničarski poslovi, inventarizacija i klasifikacija, signiranje te unošenje građe u računalnu bazu podataka, obavljala je jedna djelatnica.

Graf 4. Fond Poručne knjižnice Veliki Grđevac⁵²

⁵² Izvješća o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ Grubišno Polje za 2012.g.-2015.g.

ZAKLJUČAK

Cilj ovog rada bio je dati pregledu povijest grubišnopolskih čitaonica, te povijest i sadašnjost Gradske knjižnice „Mato Lovrak“. U radu su objašnjeni sami početci Čitaonica, od osnutka prve 1881. godine. Kroz povijest vidimo da su sve tri Čitaonice, prethodnice Gradske knjižnice, bile u problemima, no i dalje pokušavale djelovati da bi građanima pružili informacije i zabavu. Sadašnja Gradska knjižnica također se nalazi u problemima zbog manjka prostora za svu građu. Svakim danom građe je sve više, a samim time slobodnog prostora sve manje. Knjižnica se do sad dobro razvijala, a pretpostavka je da će se vrlo dobro razvijati i dalje.

LITERATURA

1. Adresar narodnih knjižnica. // Portal za narodne knjižnice. Dostupno na : <http://www.knjiznica.hr/mods/adresar/> (12. 9. 2016.).
2. Andreis, F. Pučke knjižnice, njihovo osnivanje i uređenje. Zagreb : L. Hartman, 1897.
3. Chestam's Library. Dostupno na : <http://library.chethams.com/> (9. 9. 2016.).
4. Čitaonica. // Hrvatska enciklopedija. Mrežno izd. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Dostupno na : <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=13430> (9. 9. 2016.).
5. Frntić, F. Vila bilogorska. Grubišno Polje : Ogranak Matice hrvatske Grubišno Polje, 1995.
6. Gradska knjižnica. // Grad Grubišno Polje. Dostupno na : <http://www.grubisnopolje.hr/hr/zivot-u-gradu/kultura/gradska-knjiznica/59245658/> (13.9.2016.).
7. Gradska knjižnica Mato Lovrak. Dostupno na: <http://www.gkml.hr/> (15. 9. 2016.).
8. Građanska čitaona (1897.); UOZV 13-4 34613/1897; rkp, 7.
9. Grubišno Polje. // Wikipedija : slobodna enciklopedija. Dostupno na: https://hr.wikipedia.org/wiki/Grubi%C5%A1no_Polje (19. 8. 2016.).
10. Herout, V. Nepoznati događaji iz grubišnopoljske prošlosti (1938.-1940.). Pučki kalendar, 2012.
11. History of the British Library. // The British Library. Dostupno na : <http://www.bl.uk/aboutus/quickinfo/facts/history/> (9. 9. 2016.).
12. History of libraries. // Wikipedija : slobodna enciklopedija. Dostupno na : https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_libraries (9. 9. 2016.).
13. Hrvatska čitaonica (1931.) SBUO Pov. II 11169/1931; stp, 3.
14. IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011.
15. Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ za 2010. g.
16. Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ za 2011. g.
17. Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ za 2012. g.
18. Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ za 2013. g.
19. Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ za 2014. g.

20. Izvješće o radu Gradske knjižnice „Mato Lovrak“ za 2015. g. // Gradska knjižnica „Mato Lovrak“. Dostupno na: <http://www.gkml.hr/dokumenti/> (19. 8. 2016.).
21. Murison, W. J. The public library : it's origins, purpose, and significance. London [etc.] : George G. Harrap & co., 1971.
22. Pejić, I. Čitaonice u Grubišnom Polju. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Bjelovar : Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2014.
23. Pejić, I. Narodne knjižnice na kraju 20. stoljeća. Bjelovar : HPKZ Ogranak Bjelovar ; Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar, 2000.
24. Renić, Z., Kreštan, T. Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar : od časničkog kasina do novog tisućljeća. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2012.
25. Standardi na narodne knjižnice. Narodne novine 105/97, 5/98. (9. 6. 1999.). Dostupno na : <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/270810.html> (13. 9. 2016.).
26. Tošić Grlač, S.; Hebrang Grgić, I. Zavičajne zbirke u Hrvatskim narodnim knjižnicama. // 7. savjetovanje za narodne knjižnice u RH : zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama : zbornik radova. Zagreb, NSK, 2011.
27. Zakon o knjižnicama. Narodne novine 105/97, 05/98, 104/00, 69/09. (25. 06. 2009.). Dostupno na : <http://www.zakon.hr/z/745/Zakon-o-knji%C5%BEnicama> (13. 9. 2016.).

Popis slika

Slika 1. Odjel za odrasle

<http://www.gkml.hr/odjeli/odjel-za-odrasle/>

Slika 2. Dječji odjel

<http://www.gkml.hr/odjeli/djecji-odjel/>

Slika 3. Studijski odjel s čitaonicom

<http://www.gkml.hr/studijski-odjel/>

Slika 4. Zavičajna zbirka

<http://www.gkml.hr/zavicajna-zbirka/>

<h1 style="text-align: center;">Imenik</h1> <h2 style="text-align: center;">članovak "Građanski čitaoni" u Dubrovačkom polju.</h2>			
Redni broj	Ime i prezime	Zanimanje	Čin u čitaoni
1	Stjepan Biskupac	varninski učitelj	predsjednik
2	Stjepan Komil	kugovac	predsjednik
3	Đorđe Šankaj	obitnik i posjednik	kajnik
4	Stjepan Stolić	kugovac	blagajnik
5	Stjepan Stolić	zemljoposjednik	odbornik
6	Matije Stanić	obitnik i posjednik	"
7	Stjepan Stanić	kugovac i posjednik	"
8	Stjepan Stanić	posjednik	član
9	Stjepan Stanić	umirovljeni posjednik	"
10	Stjepan Stanić	posjednik	"
11	Stjepan Stanić	obitnik	"
12	Stjepan Stanić	obitnik i posjednik	"
13	Stjepan Stanić	književnik	"
14	Stjepan Stanić	obitnik i posjednik	"
15	Stjepan Stanić	kugovac i posjednik	"
16	Stjepan Stanić	posjednik	"
17	Stjepan Stanić	imovinski lugač i posjednik	"
18	Stjepan Stanić	obitnik i posjednik	"
19	Stjepan Stanić	imovinski lugač i posjednik	"
20	Stjepan Stanić	obitnik	"
21	Stjepan Stanić	obitnik i posjednik	"
22	Stjepan Stanić	posjednik i posjednik	"
23	Stjepan Stanić	obitnik i posjednik	"

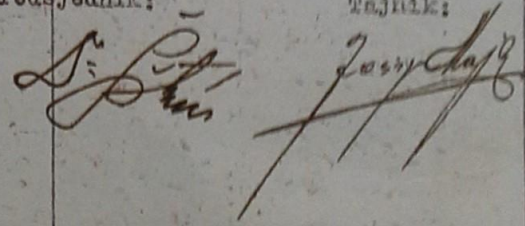
Ime i prezime	Zanimanje	Čin u čitaon
24. Radašević Zoro	posjednik	član
25. Radošević Sime	umirov. financ. posjednik i posjednik	"
26. Rongić Venc	obitnik i posjednik	"
27. Rignić Franjo	obitnik i posjednik	"
28. Rimer Filip	trgovac i posjednik	"
29. Rjeme Stefan	obitnik	"
30. Rukavica Vilim	posjednik	"
31. Rimer Leopold	trgovac i posjednik	"
32. Rulim Josip	obitnik	"
33. Radašević Mile	obitnik i posjednik	"
34. Ruker Celestin	posjednik	"
35. Rughman Franjo	obitnik i posjednik	"
36. Ropuk Ferdinand	obitnik i posjednik	"
37. Ragaš Zoro	trgovac i posjednik	"
<p>Kao točnu prepis jamči u Grubišnom Polju J. Čučković 1897.</p> <p>Kao privremeni odbor Predsjednik <i>[Signature]</i></p> <p>Članstvo <i>[Signature]</i> tajnik</p>		

Prilog 1. Popis članova „Društva čitaone“ u Grubišnom Polju iz 1897. godine

POPIS ČLANOVA

Hrvatske Čitaonice u Grubišnompolju prema stanju od 20. travnja 1931.

Tekući broj	Ime i prezime člana	Tekući broj	Ime i prezime člana
1	Adžija Dr Ante odvjetnik	30	Fribert Martin stolar
2	Amjek Josip urar	31	Frčo Franjo poljodjelac
3	Ad Stjepan poljodjelac	32	Fifka Ivan slikar
4	Ad Matilda kći posjednika	33	Gabler Rudolf trgovac
5	Amjek Matilda švelja	34	Gregurić Luka posjednik
6	Ban Martin kovač	35	Gregurić Petar krojač.pomoć.
7	Bartl Eduard dimnjačar	36	Gloc Većeslav postolar
8	Berženji Šandor sollicitator	37	Gerenčir Petar kroj.pomoćnik
9	Bušek Petar limar	38	Ginzer Mato posjednik
10	Buković Mijo klobučar	39	Herman Vencel posjednik
11	Balog Mirko sollicitator	40	Herman Adolf posjednik
12	Banović Ivan vlakovodja	41	Herout Josip štrikerski obrtnik
13	Bišćer Ferdo stolar	42	Ivančan Cvetko šumar
14	Brodjanac Franjo poljodjelac	43	Jemeršić Ivan Nep.nadžupnik
15	Buković Danica kći posjednika	44	Jesteršabek Franjo zvaničnik
16	Barto Franjo stolarski pomoć.	45	Jasenko Franjo strojobravar
17	Bušeg Terezija posjednica	46	Kamber Nikola posjednik
18	Blehašek Milan, radnik	47	Kozjan Matija umir.nadoficijal
19	Bušek Josip stol.pomoćnik	48	Kamber Jozo posjednik
20	Barto Ivan krojački pomoćnik	49	Kotnik Jakob ciglarski obrtnik
21	Barto Josip poljodjelac,	50	Kamber Ivan posjednik
22	Čubelić Matija stolar	51	Kovačić Franjo gostioničar
23	Čapoun Stjepan krojač	52	Koruc Gjuro, tekar
24	Čubelić Zlata kći posjednika	53	Kaša Josip posjednik
25	Čubelić Dragica " "	54	Kovač Mirko stolar
26	Čubelić Dragica kći posjednika	55	Klepić Danica kći učiteljice
27	Čop Slavko, trgov.pomoćnik	56	Kovač Gjuro posjednik
28	Durn Franjo nadleglenik pruge	57	Legčević Josip kancelista
29	Dušek Florijan remenar	58	Legčević Ivan šofer

Staraši broj	Ime i prezime člana	Tekući broj	Ime i prezime člana
59	✓ Ljuba Stjepan brijač,	94	✓ Sabolović Marija posjednik
60	✓ Mandrak Petar brijač,	95	Tomčik Mijo knjigovodja
61	✓ Mžik Ivan posjednik	96	Takač Gjuro mlađji posjednik
62	✓ Majer Josip solicator	97	✓ Tomić Božo željezničar
63	✓ Menis Antun posjednik	98	Takač Ivan- kovač-posjednik
64	✓ Matička Ivan pisarnički pomoć.	99	Uldrijan Dragutin stolar
65	✓ Mandrak Štefa kći briž. obrtnika	100	Ulbrišh Stjepan postolar
66	Malounek Francika kći posjednika	101	✓ Uldrijan Marija kći stol. obrn
67	✓ Malina Josip posjednik	102	Dr Vedriš Ivo odvjetnik
68	Novak Ladislav industrijalac	103	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
69	✓ Mebl Josip postolar	104	✓ Vepšek Ferdo mlađji slastičar
70	✓ Mebl Marija kći posjednika	105	✓ Vosterl Rudolf postolar
71	Perić Antun, ispitani blagajnik	106	Vukušić Josip opančar
72	✓ Palko Josip postolar	107	✓ Vacek Veno posjednik
73	✓ Pejašinović Luka, krojač	108	✓ Vostrel Marija kći posjednika
74	✓ Pešava Franjo kroj. pomoćnik	109	✓ Vostrel Bata " "
75	✓ Puđjak Josip župnik	110	Volf Antun posjednik
76	✓ Pejašinović Lenka kći obrtnika	111	✓ Zima Veno posjednik
77	✓ Pop Josip posjednik	112	✓ Zima Božena kći posjednika
78	✓ Rein Milan posjednik	113	Žuljević Ivo posjednik
79	✓ Roubiček Vaelav posjednik	U Grubišnom polju 20. travnja 1931. Predsjednik: Tajnik:	
80	✓ Sabolović Blaž posjednik		
81	✓ Smolčić Milan posjednik		
82	Sivjanović Pero kateheta		
83	✓ Sabolek Mihovil ravnatelj škole		
84	✓ Šeba Josip posjednik		
85	✓ Šagovac Pavao posjednik		
86	✓ Seliš Franjo posjednik		
87	Salaj Josip dimnj. pomoćnik		
88	✓ Dr Šostarić Josip liječnik		
89	✓ Smolčić Luka posjednik		
90	Smola Josip krojač		
91	✓ Šustek Ljudevit kapelan		
92	✓ Svatoš Stanislav klesar		
93	✓ Sabolović Josip pis. pomoćnik		

Prilog 2. Popis članova „Hrvatske čitaonice“ u Grubišnom Polju iz 1931. godine

RAZVOJ GRADSKE KNJIŽNICE „MATO LOVRAK“

Sažetak

Od osnutka prve grubišnopoljske čitaonice prošlo je 135 godina. Tadašnju čitaonicu posjećivali su članovi koji su bili željni informacija i zabave. Od početka je Čitaonica nabavljala novine i časopise koje su članovi rado čitali. Priređivane su zabave i plesovi. Godinama se razvijala, te konačno 2006. postaje ono što je danas, Gradska knjižnica „Mato Lovrak“. Nalazi se u neposrednoj blizini dječjeg vrtića i osnove te srednje škole. Podijeljena je na četiri odjela : Odjel za odrasle, Dječji odjel, Studijski odjel s čitaonicom te Zavičajna zbirka. Uz ovu knjižnicu djeluje i Područna knjižnica u Velikom Grđevcu.

Ključne riječi: narodna knjižnica, čitaonica, Grubišno Polje, povijest

DEVELOPMENT OF THE PUBLIC LIBRARY „MATO LOVRAK“

Summary

It's been 135 years since the establishment of the first Grubišno Polje's reading room. At the time, the reading room was visited by members who were eager for information and entertainment. Since the beginning, reading room purchased newspapers and magazines that members loved to read. They were organizing parties and dances. It took years to develop, finally in 2006 it became what it is today, Public Library „Mato Lovrak“. It is located near the kindergarden and the middle and high school. It is divided into four departments : the Department for adults, Children's Department, Study department with reading room and Local History Collection. The Regional Library in Veliki Grđevac also work with this library.

Key words: public library, reading room, Grubišno Polje, history

Biografija

Valentina Ivašćanin rođena je u Bjelovaru 1995. godine. Osnovnu školu završava u Grubišnom Polju. Završava srednju školu, smjer opća gimnazija, 2013. godine također u Grubišnom Polju. Te iste godine upisuje jednopredmetni studij Informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.